

ЯК МЫ КУПЛЯЛІ МАШЫНУ ў нямецкім горадзе

Распацішышыся за аўто, мы з Алесем пастанавілі ў гэты ж дзень выправіцца дадому. Пра нахлел у Нюрнбергу мы загадаў не паклапаціцца, ды і каштавала б гэты мінімум на 50 еўра з носа.

Аднак не паглядзець знакамты баварскі горад, прыехаўшы сюды за 1500 км, не маглі. Спачатку проста праехалі на аўто. Пабачылі здалёк знакамную крэпасць «Бург» на гары. Сфатаграфавалі дом, дзе ў 1356 годзе Кайзер Карл Чацвёрты прадкываў надзвычай дэмакратычны звод законаў «Залата Була». Пабачылі велічныя цэнтральныя вакал XIX стагоддзя. Потым мы доўга-доўга шукалі бясplatную паркоўку ў старо-муніцыпальнай і нарэшце знайшлі месца на адной з пакрытых горад. Аказалася, што неаўтаважны выхад з Нюрнберга ў Фюрт (абодва гарады ўваходзяць у адну агламерацию).

Алесь, не адчуваючы габарытаў новай машыны, запаркаваўся толькі з трэцяга разу, заднім колам наехаўшы на бардзюр.

— А, халера з ім, пудмаюць: «Нейкая дзёўка дурная стала» і не аштрафуеці, — вырашыў мой сябар.

Перш-наперш нас уразілі не музеі з касцёлкамі, а старадаўнія нямецкія дамы ў стылі фехверк. У Фюрце і Нюрнбергу яны не традыцыйна белыя, а бываюць жоўтыя, чырвоныя. Выглядаюць, як крэмавая торцік.

Людзі тут аказаліся надзвычай ліберальныя. Розныя незвычайна-наці здзіўлялі толькі нас.

— Глядзі! Гэты немец абсалютно босы, — уразіў Алесь, пакуль мы стаялі ў чарзе па донеры (тэрміны фаст-фуд).

Так, не здзіўляўся, падсілкавацца мы вырашылі менавіта ў туркаў (выйшла ўсяго на тры еўра з носа за донер), таму што знакамты мясцовы каубасак «брат-юрст» і пернікаў «лебухен» мы не знайшлі.

Праішоўшыся па старым Фюрце з ахамі і вохамі, мы зайшлі ў краму вопраткі, дзе ўжо пачаліся каляндныя зніжкі, затарыліся кашулямі. Пасля, вясёлня і задаволеныя нямецкім праменадам, селі ў аўто, коначна навігатар і рушылі на Беларусь. Неўзабаве добры настрой перайшоў у трыюво.

«Што здарылася з машынай? Няўжо паляцела турбіна?»

— Ну і прат! Як на ракеце! — уразіў Алесь хуткасам на нямецкім аўтабанае. — Дай і я націсну на педаль.

Але, разганушыся да 150 км/г з горкі, наш дызельны і, па ідэі, цягавіты «Сітраэн» адмовіўся выйскаць больш за 100 км/г пад горку. Ну і гісторыя!

— Каб вы спручнені! Што здарылася з машынай? Няўжо паляцела турбіна? — пачаў я панікаваць.

Алесь, увяўшы пакутніцкую турбіну, толькі прамычкі... (Пазней высветліцца, што справа была ў паліўным і паветраным фільтрах, якія здарова засмеццела пялярэдняя гаспадыня. Фільтры пасляхова замяняць у Мінску — і машынка пойдзе, як новая. А паліўны бак мы валачэма па нямецкім аўтабанае і думаем трыювожную думу...)

Алесь аглядае машыну ў нямецкім аўтахаўсе. Усе дакументы афармляюць у блакітнай будыцы (на заднім плане).

Алесь, не адчуваючы габарытаў новай машыны, запаркаваўся толькі з трэцяга разу, заднім колам наехаўшы на бардзюр.

— А, халера з ім, пудмаюць: «Нейкая дзёўка дурная стала» і не аштрафуеці, — вырашыў мой сябар.

Перш-наперш нас уразілі не музеі з касцёлкамі, а старадаўнія нямецкія дамы ў стылі фехверк. У Фюрце і Нюрнбергу яны не традыцыйна белыя, а бываюць жоўтыя, чырвоныя. Выглядаюць, як крэмавая торцік.

Людзі тут аказаліся надзвычай ліберальныя. Розныя незвычайна-наці здзіўлялі толькі нас.

— Глядзі! Гэты немец абсалютно босы, — уразіў Алесь, пакуль мы стаялі ў чарзе па донеры (тэрміны фаст-фуд).

Так, не здзіўляўся, падсілкавацца мы вырашылі менавіта ў туркаў (выйшла ўсяго на тры еўра з носа за донер), таму што знакамты мясцовы каубасак «брат-юрст» і пернікаў «лебухен» мы не знайшлі.

Праішоўшыся па старым Фюрце з ахамі і вохамі, мы зайшлі ў краму вопраткі, дзе ўжо пачаліся каляндныя зніжкі, затарыліся кашулямі. Пасля, вясёлня і задаволеныя нямецкім праменадам, селі ў аўто, коначна навігатар і рушылі на Беларусь. Неўзабаве добры настрой перайшоў у трыюво.

«Што здарылася з машынай? Няўжо паляцела турбіна?»

— Ну і прат! Як на ракеце! — уразіў Алесь хуткасам на нямецкім аўтабанае. — Дай і я націсну на педаль.

Але, разганушыся да 150 км/г з горкі, наш дызельны і, па ідэі, цягавіты «Сітраэн» адмовіўся выйскаць больш за 100 км/г пад горку. Ну і гісторыя!

— Каб вы спручнені! Што здарылася з машынай? Няўжо паляцела турбіна? — пачаў я панікаваць.

Алесь, увяўшы пакутніцкую турбіну, толькі прамычкі... (Пазней высветліцца, што справа была ў паліўным і паветраным фільтрах, якія здарова засмеццела пялярэдняя гаспадыня. Фільтры пасляхова замяняць у Мінску — і машынка пойдзе, як новая. А паліўны бак мы валачэма па нямецкім аўтабанае і думаем трыювожную думу...)

Алесь аглядае машыну ў нямецкім аўтахаўсе. Усе дакументы афармляюць у блакітнай будыцы (на заднім плане).

Умунілым нумары «Звязды» мы пісалі пра тое, як журналіст Яўген ВАЛОШЫН і яго напарнік Алесь выправіліся ў Нюрнберг па машыну. Пабылі ў нямецкім аўтахаўсе, выбралі сімпатычны «Сітраэн С3» (дызельны рухавік 1400 см³, год выпуску — 2003).

На першы погляд, машына была ў дасканалым стане: нефарбаваная, нябітая, падвеска не грымела, рухавік працаваў роўна. Прабег быў вельмі малы, і сервісныя дакументы сведчылі, што кіламетраж не адматалі. З іншага боку, правярты машыну ў справе мы не змаглі — выехаць у горад без нумароў нельга, а на маленькай пляцоўцы аўтахаўса не разгоніцца.

Тым не менш, нашы аўтаперагоншчыкі рызыкунілі і набылі прапанаваны «Сітраэн». Прыгдоў пачаліся неўзабаве...

да плешкі запоўнены папярэдняй гаспадыняй.

— Во немцы! Нашы перад продажам шклянку ў бензабак плохунуць, і едзь да першай запраўкі, а гэтая дзёўка дапамагла нам добра законаніць, — падлічваў Алесь бюджэт паездкі.

— І чатыры зімовыя колы з жалезнымі дыскамі ўкінута на задняе сядзенне, дай Бог ей здароўя, — далучыўся я да пахвалы.

Незаўважна перабраліся на польскую тэрыторыю. Як разумеецца, межаў у краінах Еўрасаюза няма, усталяваны звычайны знак «Жэчпосполта Польшка».

Залілі салюрку на першай запраўцы, кошт аднаго літра — болей за еўра.

Па Польшчы спачатку ехалі па добрым аўтабанае, але потым наш навігатар вывёў нас на шашу E30, якая вядзе да Варшавы і памежна-ка Цярсася (трошкі болей за 700 км). Дарожка — вору не пажадае! Практычна ўвесь час ідзе праз вёскі, а значыць — хуткасць руху не павінна перавышаць 70 км/г. Пры гэтым ездзяць па ёй у начны час пераважна фуры.

Як разумеецца, з-за засмечаных фільтраў наша машынка неахвотна ішла на агонь. Засмучалі нас і так званыя жалезабетонныя «выслы бяспекі» на раздзяляльнай выспе, аб якія мы некалькі разоў ледзь не пабіліся.

Так маюцца і ў салоне аўто, што за год малітвамі не адкупішся.

А сёмай раницы па беларускім часе, схуднелыя на тры кілаграмы кожны, з ашалелымі вачыма даехалі да польска-беларускай мяжы.

«Адных такіх перагоншчыкаў мы ўжо адправілі назад у Германію...»

Сталі ў чырвоны канал і гераічна чакалі свайго лёсу. Вялікай чаргі ў рашніні панядзелка на мяжы не было. Палаккі дык увогуле зробілі сваю справу за 10 хвілін —

збоьшага гойсаў каля машыны і правяралі, каб яна не была бітая. Дзякуй Богу, той самы дакумент быў аформлены як трэба.

Адалі мытніцы ружовую страхоўку, нямецкія тэхнічныя папарты, запоўнілі з чацвёртага разу дэкларацыю.

— Хлопцы, а што гэты ў вас за колы ў багажніку ляжаць, цэлая партыя? — зацікавіла мытніца.

— Гэта ж зямельныя запаскі! — адбіваў мы яе службовую атаку.

— Гэта ж каб аварыйны не нарабіць, калі выпадзе снег.

Аказалася, што правозіць такія запаскі можна. Пры гэтым важна, каб на іх былі жалезныя дыскі. Іначым пудмаюць, што вьязеш шыны на продаж.

Мы далі слова гонару, што не будзем на запасках рабіць бізнэс. Пасля ўзавалі колы на спецыяльнай вазе, бо нам загалі ўпісаць іх нянаўнасць у дэкларацыю. Атрымалася па 26 кг на нос (максимальная колькасць — не болей за 50 кг на аднаго чалавека ў месяц).

Пасля ўсіх працэдур заплацілі размытнёўку ў банку — 490 еўра (0,35 еўра за 1 см³). Зрабілі некалькі ксерокопій, усе паперы аддалі мытніцы. На афармленне машыны пайшоў паўтары гадзіны. Калі ўсе фармальнасці былі вырашаны, паехалі на сталіцу.

У нямецкім аўтахаўсе мы маглі набыць больш танную машыну такога ж класа. Але стан яе быў значна горшым.

— У любым выпадку добра павандраваці, — пудмаваў Алесь.

Р.С. На наступным тыдні чытаць у «Звяздзе» парадзі прафесійных перагоншчыкаў: якія памылкі мы зрабілі падчас пабыцця «Сітраэна» і дзе за мяжой найбольш выгадна купляць патрыманыя машыны. Таксама мы правядзём параўнальны аналіз: дзе больш бяспечна набыць машыну — за мяжой ці на Бацькаўшчыне?

20 лістапада

1899 год (вёска Сялітранка Барысаўскага раёна) — нарадзіўся беларускі паэт, драматург, празаік, крытык, аўтар гімна Беларускай арміі, беларускі Міхась Клімковіч.

1945 год — у Нюрнбергу пачаўся судовы працэс над лідарамі германскага фашызму. Працэс праводзіў Міжнародны ваенны трыбунал, створаны Лонданскай дамовавай паміж СССР, ЗША, Францыяй і Вялікабрытаніяй, да якога далучыліся яшчэ 19 дзяржаў. Галоўным абвінавачаным ад СССР выступіў Раман Рудзінскі. Пад суд былі адданыя 24 ваенныя кіраўнікі фашыскай Германіі. Падчас працэсу абдольсё 403 пасяджэнні, заслушаны паказанні 116 сведкаў, разгледжана болей за 5 тысяч дакументальных доказаў, у тым ліку пра злычынствы нямецка-фашысцкіх захопнікаў на тэрыторыі Беларусі. Гэта былі паведамленні і акты Надзвычайнай дзяржаўнай камісіі, сведчаныя пра знічненне савецкіх людзей шляхам заражэння сыльным трыдам у трох канцлагерах на Палесці, пра расстрэл жыхароў у Гомелі, Пінску, Лідзе, пра знічненне дзяцей у Брэскай вобласці. Вина падсудных была цалкам даказана, і кожны з іх атрымаў свой прысуд. Так упэўнены ў гісторыі былі пакараны арганізатары агрэсіўнай ваіны, а агрэсія прызнана найзжэйшым міжнародным злычынствам.

«Нам падабаюцца людзі, якія смела гавораць тое, што думаюць, пры ўмове, што яны думаюць гэтак жа, як і мы».

Марк Твен (1835—1910), амерыканскі пісьменнік.

Панядзелак — адзін з самых складаных дзён тыдня. У традыцыйнай культуры ўсходніх славян за ім устойліва замацавалася характарыстыка неспрыяльнага дня.

Першы, або пачатак, мадэльваю, у значнай ступені правдываюць развіццё падзей які на адзін дзень, так і на ўвесь тыдзень, месяц, год ці нават усё жыццё. Народная мудрасць даволі безапечна-ціхна падводзіць вынікі: «Не пашанцавала з раницы, не пашанцэці і вечарам».

За панядзелкам замацавалася вызначальная рыса «цяжкі», у сэнсе «бесперспектыўны», «неспрыяльны» для распачынення важных спраў.

У традыцыйнай культуры славян гэтым эпітэтам пазначаны яшчэ толькі адзін суб'ект культуры — чалавек з «цяжкай» рукой, якому нельга было зьясаваць, купляць карову ці парасят, быць сватам, нават наліваць чарку гарэлкі — усё пойдзе прахам: насенне не прарасце, жывёла не будзе дадавацца, заручыны не ўдадуцца, гарэлка «колам» стане.

У панядзелак работы не пачынай і ў дарогу не выязджай — негатыўнае стаўленне да гэтага дня з'явілася падставай цэлага шэрагу забавоў, якія датычыліся гаспадарчай дзейнасці чалавека ў яго паводдзі.

Панядзелак не пачынайлі вяселле, улазіны, не здзяйснялі куплю-продаж; не пазычалі грошы; не саджалі лён і капусту; не садзілі тштку на які — будучы адны пуйнікі.

У характарыстыцы панядзелка ёсць і станоўчыя моманты. Разлічваючы на магію «першага», некаторыя гаспадыні селі ў панядзелак фасолу, гарбузы і агуркі: «Першы дзень — першыя і гурочки, не будз пуставеты».

Менавіта за тое, што панядзелак стаў першым днём тыдня, з яго часцей за ўсё пачыналіся святочныя тыдні: Масленічны, Велікодны, Русальны (Духаў дзень) і інш. Шыльным, Шылаватым панядзелкам пачынаўся Перадвелікодны пост.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Віншваем з днём нараджэння Уладзіміра Уладзіміравіча ЗАХАРЧОЊО. Жадаем здароўя, шчасця, дабрабыту.

Саслужыўцы, г. Нясвіж.

Сіняя без праблем можа набыць смат рознай экзатычнай садавіны, у тым ліку і фейхоа.

Фейхоа — адзін плод, які па колькасці ёду можна параўнаць нават з морангэдаўмі. Ён называўся водастараваляным эўрапейскім ёду, толькі лёгка засвойваецца нашым арганізмам.

Акрамя таго, плады фейхоа багатыя на вітамін С, а скурка змяшчае фенольныя злучэнні. Гэтыя аягачныя актыўныя рэчывы — моцныя антыаксіданты, якія садзейнічаюць прафілактыцы анкалагічных захворванняў.

-2707-

Мужчына ў доме

Вырашаем праблемы з замком

Каб у адзін цудоўны момант не апынуцца перад наглуха зачыненымі дзвярыма, скарыстайце наступныя парадкі. Такім чынам, калі...

... ключ у замку паварочваецца з цяжкасцю

Паспрабуйце прачыніць замк дошчкім ці прадудзі пыхласам — гэты дапаможа выдзіць з механізма дробнае смецце. Ні ў якім разе не змавіяеце замк! Для лепшай работы засыпце ў шчыліну для ключа крыху графіту.

... замк заядзе

На выцягнуты язык замка капніце крыху машынага масла і пакруціце туды-сюды ўхаластую, каб яго расшылоць. Тое ж самае зрабіце і з ключом. Калі не дапаможа, давядзцеца зняць замк, разабраць яго і пачыніць. А каб не заблытацца ў дэталы пры разборанні, складвайце іх адна за адной на сталае, затым проста зьбірыце ў адваротным парадку.

Варта прыслухацца

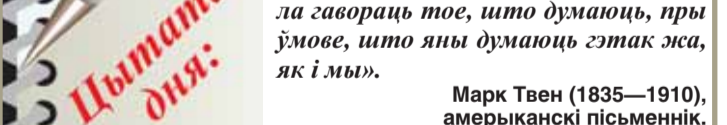
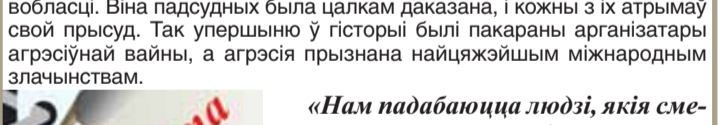
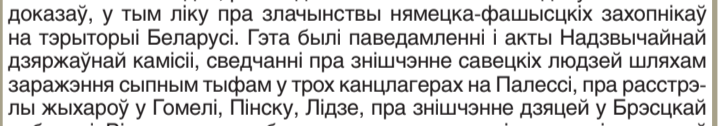
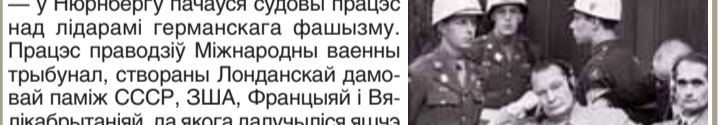
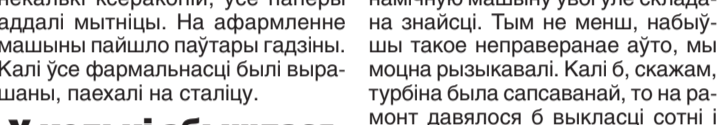
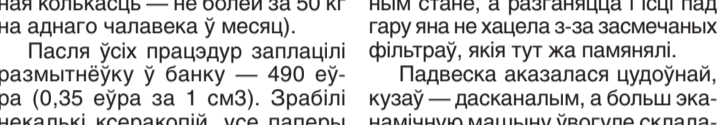
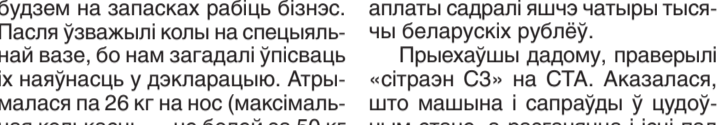
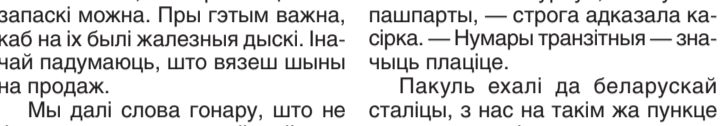
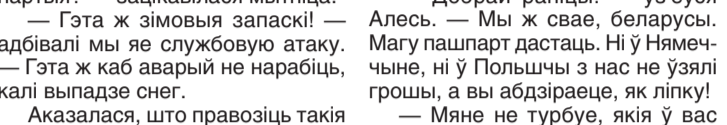
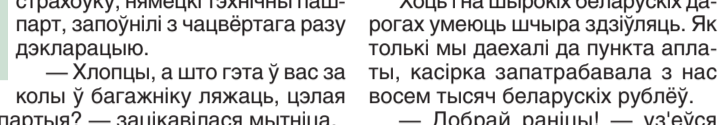
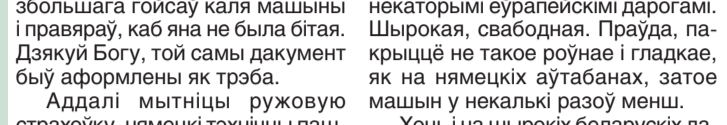
Чым карысная фейхоа

Сіняя без праблем можа набыць смат рознай экзатычнай садавіны, у тым ліку і фейхоа.

Фейхоа — адзін плод, які па колькасці ёду можна параўнаць нават з морангэдаўмі. Ён называўся водастараваляным эўрапейскім ёду, толькі лёгка засвойваецца нашым арганізмам.

Акрамя таго, плады фейхоа багатыя на вітамін С, а скурка змяшчае фенольныя злучэнні. Гэтыя аягачныя актыўныя рэчывы — моцныя антыаксіданты, якія садзейнічаюць прафілактыцы анкалагічных захворванняў.

-2707-

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Віншваем з днём нараджэння Уладзіміра Уладзіміравіча ЗАХАРЧОЊО. Жадаем здароўя, шчасця, дабрабыту.

Саслужыўцы, г. Нясвіж.

ВАДЦІЦЕЛЬ, ЯКІ СЕЎ ЗА РУЛЬ НЕЦВЯРОЗЫМ, АШТРАФАВАНЫ НА 12 МІЛЬЁНАЎ 250 ТЫСЯЧАЎ РУБЛЁЎ

Такое пакарэнне вынесена судом Кастрычніцкага раёна г. Гродна 37-гадоваму М., паведамлілі карэспандэнту «Звязды» ў абласной дзяржаўнай інспекцыі.

Першы папераджаліны «званок» у выглядзе адміністрацыйнага штрафу (1 мільён 50 тысяч рублёў) і пазбаўлення праваў на тры гады для гэтага кіроўцы прагучаў у жніўні сёлета, калі ён у нецвярозым стане ездзіў па горадзе на аўтамабілі «Нісан Мікра». Ужо не маючы вадцільскага пасведчання, М. зноў сеў за руль, на гэты раз «Нісан Альмеры». Рашэннем суда яму прызначана прымусовае лячэнне ад алкагольнай залежнасці і пакарэнне — штраф у суме 12 мільёнаў 250 тысяч рублёў з пазбаўленнем права кіравання транспартным сродкам на пець гадоў. Пры гэтым на абодва вышэйзгаданыя аўтамабілі накладзены арышт, і іх можна пазбавіцца, калі штраф не будзе выплачаны ва устаноўлены тэрмін.